

Benzen ve Su Çözeltilerinde α-Fenil-N-Tert-Bütil Nitrone'nin Bazı Radikal Ürünlerinin Teorik Optimize Yapıları ve İnce Yapı Çiftlenim Sabitleri

Sinem Gürkan Aydın^{1,*}, Fatih Ucun¹

¹Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Fizik Bölümü, 32260, Isparta, Türkiye *Yazışılan yazar e-posta:sin54_@hotmail.com

Alınış: 19 Kasım 2014, Kabul: 08 Aralık 2014

Özet: Benzen ve su çözeltilerinde α-fenil-N- tert-bütilnitrone (PBN)'nin bazı radikal ürünlerinin temel hal optimize yapıları 6-311++G(d,p) ve LanL2DZ seviyelerinde DFT (B3LYP) ve HF metotları kullanılarak hesaplandı. Tuzaklanmış radikaller olarak, C_2H_5 , CF_3 , C_6H_5 , OOH, CO_2 , NH_2 , SO_3 ve CCl_3 kullanıldı. Tuzaklanan radikallerin hesaplanan izotropik ince yapıçiftlenim sabitleri, karşılık gelen deneysel verilerle uyum içinde olduğu görüldü. Elde edilen bütün teorik sonuçlardan bu radikaller için ince yapıçiftlenim sabitleri hesaplamalarında, HF metodunun DFT/B3LYP metoduna göre deneylerle daha iyi uyumlu sonuçlar verdiği sonucuna ulaşıldı. Ayrıca bütün radikal ürünlerinin temel hal optimize yapılarına ait geometrik parametreler tablo halinde verildi ve tuzaklanmış bütün radikallerin bağlanma enerjileri hesaplandı.

Anahtar kelimeler: İnceyapı çiftlenim sabiti, spin tuzaklama, radikal, PBN, EPR, DFT, HF

Calculated Optimized Structures and Hyperfine Coupling Constants of Some Radical Adducts of α-Phenyl-N-Tert-Buthyl Nitrone in Benzene and Water Solutions

Abstract: Optimized ground state configurations of some radical adducts of α -phenyl-N-tert-buthyl nitrone (PBN) in benzene and water solutions were calculated using DFT(B3LYP) and HF methods with 6-311++G(d,p) and LanL2ZD levels. The radicals C₂H₅, CF₃, C₆H₅, OOH, CO₂, NH₂, SO₃ and CCl₃ whose structures to be calculated, were assumed to be trapped in the host. The calculated isotropic hyperfine coupling constants of the trapped radicals were seen to be in good agreement with the corresponding experimental data. After the calculations it was concluded that HF method is superior rather than DFT/B3LYP method for hyperfine calculations of the radicals given above. The geometrical parameters for the ground state optimized structures of all the assumed radical adducts and the bonding energies of all the radicals are given.

Key words: Hyperfine coupling constant, spin trapping, radical, PBN, EPR, DFT, HF

1. Giriş

Elektron paramanyetik rezonans (EPR), serbest radikalleri incelemek için kullanılan spektroskopik bir tekniktir. Ancak, kimyasal reaksiyon, ışınlama ya da bazı diğer metotlarla oluşturulan çoğu radikalin ömürleri EPR ile algılanamayacak kadar kısadır. Bu nedenle, onların ömürlerini artırmak için spin tuzaklama metodu kullanılır. Spin tuzaklama tekniği, EPR spektroskopisinde tuzak olarak kullanılan bir molekül ile tepkime sonucu oluşan daha kararlı serbest radikallerin ölçülmesi ve tanımlanması yöntemidir. Kısaca, reaksiyon sistemlerinde etkin kısa ömürlü serbest radikalleri algılamak ve tanımlamak için kullanılır. Spin tuzaklamada iki farklı yapıda tuzak kullanılmaktadır. Bunlar nitrose ve nitrone bileşikleridir. Nitrose bileşiklerinde örneğin MNP(2 metil- 2 nitrose propen)'de radikaller doğrudan nitrose azotu tarafından tuzaklanırken, nitrone bileşiklerinde örneğin PBN(α fenil-N tert-bütilnitrone)'de radikaller, azota bitişik karbon tarafından tuzaklanır [1]. PBN tarafından tuzaklanan radikallerin karakteristik özelliği azot(N) ve β hidrojen çekirdeklerine bağlı sırasıyla üçlü (triplet) ve ikili (duplet) ince yapı yarılmalarıdır. Bazı spin ürünlerinin ince

S. Gürkan Aydın, F. Ucun

yapıçiftlenim sabitleri literatürde listeler halinde verilmiştir [1].Tipik olarak PBN- OH spin ürünü için a_N =14,66 G ve a_H^{β} =3,1 G karakteristik özelliğine sahiptir.

EPR spektroskopisinde tuzaklanmış radikallere ait yalnızca birkaç çekirdeğin ince yapı çiftlenim sabitleri deneysel olarak gözlenebildiğinden radikal ürününün yapısının belirlenmesi oldukça zordur. Bu nedenle, radikal yapının tayini için teorik hesaplamalar yapılabilir. Bir radikal yapıda, bir kaçı da deneylerle uyum içinde olacak şekilde, bütün çekirdekler ait ve ince yapıçiftlenim sabitlerinin hesabı, radikalin yapısını yorumlamada önem taşır. Bu hesaplamalar, radikalin diğer özellikleri hakkında (bağ uzunluğu, bağ açısı, radikalin bağlanma enerjisi,spin yoğunluğu, gibi..)bilgilerde verir. Zira bunların deneysel olarak gözlemlemek oldukça zordur. Yine de, izotropik ince yapıçıftlenim sabitleri, çekirdeğin konumunda spin yoğunluğuna çok duyarlı olduğundan deneysel değerlerle tamamen uyumlu olan hesaplamalar yapmak oldukça zordur [2]. Spin ürün parametreleri ile radikal yapısının korelasyonu Lawrence ve ark. tarafından çalışılmıştır [3]. Bazı radikallerin ince yapıçiftlenim sabitleri, Yoğunluk Fonksiyon Teori (DFT) ve Konfigürasyon-Etkileşimi (CI) metotları kullanılarak elde edilmiştir [4]. Bazı yazarlar, Hartree-Fock (HF) metoduyla bazı organik radikallerin g tensörlerini hesaplamıştır [5]. Sülfür merkezli radikallerin EPR parametreleri (g tensörleri),Cok Konfigürasyonlu Kendi Uvumlu ve а Alan (MCSCF) ve DFT(B3LYP)metotları kullanılarak bulunmustur [6].

Önceki çalışmamızda su ve benzen çözeltilerinde PBN'nin bazı radikal ürünlerinin temel hal optimize yapıları, DFT(B3LYP, B3PW91 ve PBEPBE) ve HFmetotları ile 6-311++G(d, p), 6-31G(d, p) ve LanL2DZ seviyelerinde hesaplandı[7]. Tuzaklanmış radikaller olarak, F, Cl, Br, H, OH, CN, NCO ve N₃ kullanıldı. Bu çalışmada ise, PBN'nin C₂H₅, CF₃, C₆H₅, OOH, CO₂, NH₂, SO₃ ve CCl₃ radikal ürünlerinin optimize yapılarını ve ince yapıçiftlenim sabitlerini hesapladı. Hesaplanan sonuçlar, deneysel verilerle karşılaştırıldı. Ayrıca bütün tuzaklanmış radikallere ait bağlanma enerjileri bulundu.

Şekil 1. PBN-X spin ürünlerinin optimize yapıları(X; C₂H₅, CF₃, C₆H₅, OOH, CO₂, NH₂, SO₃, CCl₃)

2. Materyal ve Metot

PBN'nin radikal ürünlerinin yapısı, benzen ve su çözeltilerinde Polarize Sürekli Model (PCM) uygulanmış, 6-311++G(d,p) ve LanL2DZ temel setli DFT(B3LYP) ve HF metotları

kullanılarak optimize edildi. Bütün hesaplamalar, Gaussian 03 paket [8] ve Gauss-View moleküler görüntüleme [9] programları kullanılarak yapıldı. Hesaplamalarda moleküler yapı önce bu yapılar için karakteristik olarak belirlediğimiz, C(6)-C(1)-N(3)-C(4) torsiyon açısı,(Şekil 1) DFT/6-31G(d) metodu ile 20⁰ lik adımlarla 0 dan 360⁰ ye kadar tarandı. PBN'nin radikal ürünlerinin bu, Potansiyel Enerji Yüzey (PES) taramaları 1 yada 2 minimum enerjili eğriler gösterdi. Elde edilen minimum enerjideki yapılar, istenilen seviyede optimize yapıları elde etmek için giriş dosyası olarak kullanıldı. Bir örnek olarak, PBN-H spin ürününün PES grafiği Şekil 2' de verilmiştir. Grafik, aralarında 0,0086 eV bağıl enerji ve 3,76 eV'luk bariyer (engel) enerji bulunan iki minimum enerjili bir eğri gösterir. PBN tarafından tuzaklanmış bütün radikallerin bağlanma enerjileri, B3LYP/6-311++G (d,p)'de Boys Counterpoise metoduna bağlı olarak Temel Set Superpozisyon Hatası (BSSE) ile düzeltilmiş Supramoleküler yaklaşım kullanılarak hesaplandı [10].

3. Bulgular

Şekil 1'de PBN'nin radikal ürünlerinin hesaplanmış temel hal optimize yapıları verilmiştir. Tablo 1'de ise benzen ve su cözeltisinde DFT(B3LYP)/6-311++G(d,p) seviyede hesaplanan bazı geometrik parametreler (bağ uzunluğu, bağ açısı, torsiyon açısı) Şekil 1'deki atom numaralandırmalarına uygun bir şekilde verilmiştir. Tablodan da görüldüğü gibi parametreler arasında küçük farklılıklar vardır. PBN-X radikal ürünlerinin yine aynı çözeltilerde hesaplanmış ince yapıçiftlenim sabitleri ve enerjileri Tablo 2'de görülmektedir. Mukayese için tabloda deneysel ince yapıçiftlenim sabitleri de verilmiştir [1]. Teorik sonuçların tekil moleküller icin vapıldığına ve denevsel sonucların coklu etkilesimlerin olduğu coklu moleküllere ait olduğunu dikkate alarak, deneysel ve teorik değerlerin uyum içinde olduğunu söyleyebiliriz. Bu uyumu göstermek için deneysel ve teorik ince yapıçiftlenim sabitleri arasındaki korelasyon grafikleri çizerek korelasyon değerlerini elde ettik. Bu korelasyon grafikleri ve korelasyon değerleri (\mathbb{R}^2), Şekil 3'de görülebilir. Şekildeki \mathbb{R}^2 değerlerinden, ince yapıçiftlenim sabitleri hesaplamalarında, önceki çalışmamızda kullanılan basit yapılı radikallerdekine [7] zıt olarak, kullanılan bu daha kompleks yapılı ya da daha büyük bu radikaller icin, HF metodunun DFT(B3LYP) metoduna göre denevlerle daha ivi uvumlu sonuçlar verdiği sonucunu çıkarabiliriz. Ayrıca Tablo 2'de PBN tarafından tuzaklanan bütün

radikaller için hesaplanan bağlanma enerjileri verilmiştir. Tablodan da anlaşılacağı gibi tuzaklanan radikaller içinde en sıkı bağlı radikal, C₂H₅radikalidir.

	PBN-X Benzen Su								
		Be	enzen				Su		
	C ₂ H ₅	C ₆ H ₅	CF ₃	ООН	\mathbf{NH}_2	CO ₂	SO ₃	CCl ₃	
Dihedral açı (°)									
C(17)-C(4)-N(3)-C(1)	-23,957	11,906	-29,887	-10,697	20,325	-3,788	0,251	-23,095	
C(25)-C(4)-N(3)-C(1)	-443,482	-109,205	-149,226	-130,787	140,084	-124,638	120,894	-142,808	
C(21)-C(4)-N(3)-C(1)	97,588	132,048	91,781	110,148	-100,928	116,893	-120,146	98,249	
C(4)-N(3)-C(1)-C(6)	-82,345	-141,300	-94,257	-87,026	79,804	65,225	129,541	-94,700	
O(5)-N(3)-C(1)-H(2)	-162,691	164,348	-172,581	-153,205	157,550	-6,353	-172,148	-172,563	
O(5)-N(3)-C(1)-X)	C-C	C-C	C-C	C-O	C-N	C-C	C-S	C-C	
	-46,543	-78,902	-60,849	-44,022	40,177	104,827	78,244	-61,521	
N(3)-C(1)-C(6)-C(7)	123,270	93,212	125,573	146,836	-133,314	-129,610	-114,917	128,416	
N(3)-C(1)-C(6)-C(8)	-57,642	-86,213	-53,992	-34,104	48,672	51,477	64,487	-49,461	
Açı (°)									
H(20)-C(17)-C(4)	112,375	112,097	112,710	112,262	112,340	110,960	112,274	112,699	
H(26)-C(25)-C(4)	110,842	110,875	110,838	110,851	110,862	110,588	110,360	110,843	
H(22)-C(21)-C(4)	111,200	111,079	111,397	111,148	111,149	109,567	110,934	111,202	
C(4)-N(3)-O(5)	116,456	116,806	117,448	117,497	116,942	115,849	116,766	117,063	
O(5)-N(3)-C(1)	117,158	117,660	116,943	116,876	116,637	116,000	118,138	117,793	
H(2)-C(1)-N(3)	106,481	106,164	107,388	107,602	106,055	101,554	108,521	106,546	
X-C(1)-C(6)	113,309	113,924	112,904	114,494	110,656	116,023	113,010	114,892	
C(7)-C(6)-C(1)	120,133	118,798	118,664	117,983	119,373	118,192	118,028	118,139	
C(1)-C(6)-C(8)	121,155	148,841	122,045	122,702	121,587	123,531	123,002	122,746	
Bağ uzunluğu (Å)									
H(20)-C(17)	1,092	1,093	1,093	1,092	1,092	1,089	1,093	1,093	
H(28)-C(25)	1,090	1,090	1,089	1,092	1,090	1,091	1,091	1,090	
H(22)-C(21)	1,092	1,093	1,092	1,092	1,092	1,090	1,093	1,093	
C(25)-C(4)	1,538	1,539	1,536	1,538	1,538	1,539	1,537	1,537	
C(4)-N(3)	1,509	1,509	1,513	1,507	1,506	1,506	1,515	1,517	
N(3)-O(5)	1,281	1,279	1,278	1,284	1,281	1,288	1,279	1,273	
N(3)-C(1)	1,490	1,499	1,476	1,484	1,511	1,482	1,461	1,477	
C(1)-H(2)	1,090	1,088	1,088	1,090	1,089	1,094	1,085	1,087	
C(1)-X	1,541	1,528	1,540	1,421	1,443	1,573	1,890	1,567	
C(1)-C(6)	1,526	1,526	1,523	1,517	1,525	1,531	1,512	1,525	
C(6)-C(7)	1,398	1,398	1,398	1,398	1,398	1,402	1,400	1,400	
C(7)-H(10)	1,087	1,085	1,086	1,086	1,086	1,088	1,088	1,088	
C(8)-H(12)	1,084	1,082	1,082	1,083	1,085	1,084	1,082	1,083	
X O(5)	2,791	3,129	2,901	2,702	2,766	3,406	3,323	2,965	

Tablo 1. Benzen ve su çözeltilerinde PBN-X radikal ürünlerinin DFT(B3LYP) 6-311++G(d,p) seviyedehesaplanmış bazı geometrik parametreler

Tablo2<mark>- Ben</mark> Dergisi

Benzen

SDU Journal of Science (E-Journal), 2015, 10 (1): 54-61 Ye su çözeltilerinde, PBN-X radikal ürünlerinin optimize yapıları için hesaplanmış ince yapıçiftlenim sabitleri, enerjileri ve radıkallerin bağlanma enerjileri

				İnc	eyapı Çift	lenim Sa	iim Sabitleri (Gauss) O(5) X Radikalin Enerji(Hartree/bağlanma parç.) Radikalin bağlanma enerjisi(Kc al/mol)			
			C(1)	H(2)	N(3)	O(5)	Х			
		Den.[1]		3,13	13,89					
	DFT/	6311G++(d.p)	-4,17	2,10	10,25	-10,30	$a_{\rm C}$ =2,510 $a_{\rm H}$ =-0,403 $a_{\rm H}$ =-0,200 $a_{\rm C}$ =-0,380 $a_{\rm H}$ =-0,307 $a_{\rm H}$ =-0,007 $a_{\rm H}$ =-0,227	-637,523196	93,696	
PBN-	B3LYP	LanL2DZ	-4,76	2,54	16,70	-27,32	$a_{\rm C}$ =2,286 $a_{\rm H}$ =-0,384 $a_{\rm H}$ =-0,201 $a_{\rm C}$ =-0,465 $a_{\rm H}$ =0,294 $a_{\rm H}$ =0,012 $a_{\rm H}$ =0.184	Enerji(Hartree/ parç.) / -637,523196 -637,259679 -633,241857 -633,013511 -896,017807 -895,688212 -890,965712 -890,965712 -890,556644 -789,974990 -789,653373 -784,840355 -784,840355 -784,444541	97,526	
C ₂ H ₅ HF	ПЕ	6311G++(d,p)	-11,31	2,95	21,34	-39,64	$a_{\rm C} = 2,160 \ a_{\rm H} = -0,826 \ a_{\rm H} = 0,534$ $a_{\rm C} = -0,937 \ a_{\rm H} = 0,211 \ a_{\rm H} = 0,068$ $a_{\rm H} = 0,104$	-633,241857	115,353	
	IIF	LanL2DZ	-11,17	2,99	24,70	-61,92	$a_{\rm H}$ = 0,194 $a_{\rm C}$ =1,895 $a_{\rm H}$ =-0,818 $a_{\rm H}$ =0,532 $a_{\rm C}$ =-1,011 $a_{\rm H}$ =0,248 $a_{\rm H}$ =0,098 $a_{\rm H}$ =0,193	-633,013511	123,328	
	Den,[1] 1,54 13,3				1,54					
	DFT/ B21 VB	6311G++(d,p)	-5,49	0,37	9,79	-10,411	$a_{\rm C}$ =8,226 $a_{\rm F}$ =2,318 $a_{\rm F}$ =1,048 $a_{\rm F}$ =-0,008	-896,017807	96,52	
DDN	DJLIF	LanL2DZ	-5,97	0,43	15,46	-28,316	$a_{\rm C}$ =8,570 $a_{\rm F}$ =1,861 $a_{\rm F}$ =0,878 $a_{\rm F}$ =-0,070	-895,688212	81,495	
CF ₃	HF	6311G++(d,p)	-11,78	1,20	11,01	-40,34	$a_{\rm C}$ =6,575 $a_{\rm F}$ =1,424 $a_{\rm F}$ =-0,577 $a_{\rm F}$ =-1,933	-890,965712	106,394	
Hr	m	LanL2DZ	-10,44	0,68	19,51	-64,02	$a_{\rm C} = 6,346$ $a_{\rm F} = 1,497$ $a_{\rm F} = -0,769$ $a_{\rm F} = -1,436$	-890,556644	111,425	
		Den,[1]		2,21	14,41					
DFT/ B3LYP	DFT/ B3LYP	6311G++(d,p)	-5,65	2,03	8,94	-10,26	$a_{\rm C}=11,62 \ a_{\rm C}=0,65 \ a_{\rm H}=-0,06$ $a_{\rm C}=0,08 \ a_{\rm H}=0,43 \ a_{\rm C}=0,21$ $a_{\rm H}=0,30 \ a_{\rm C}=0,35 \ a_{\rm H}=-0,04$ $a_{\rm C}=-0,01 \ a_{\rm H}=-0,02$	-789,974990	80,311	
		LanL2DZ	-5,62	1,44	16,14	-27,64	$a_{\rm C}$ =11,07 $a_{\rm C}$ =0,41 $a_{\rm H}$ =0,55 $a_{\rm C}$ =0,80 $a_{\rm H}$ =0,04 $a_{\rm C}$ =0,54 $a_{\rm H}$ =-0,05 $a_{\rm C}$ =0,24 $a_{\rm H}$ =0,28 $a_{\rm C}$ =0,02 $a_{\rm H}$ =0,03	-789,653373	84,143	
PBN- C ₆ H ₅	HE	6311G++(d,p)	-12,47	2,87	20,27	-39,76	$a_{\rm C} = 10.27 \ a_{\rm C} = 0.40 \ a_{\rm H} = -0.20$ $a_{\rm C} = -0.68 \ a_{\rm H} = 0.35 \ a_{\rm C} = -0.15$ $a_{\rm H} = -0.31 \ a_{\rm C} = -0.04 \ a_{\rm H} = 0.12$ $a_{\rm C} = -0.22 \ a_{\rm C} = 0.10$	-784,840355	92,514	
	IIF	LanL2DZ	-11,80	2,53	23,28	-62,652	$\begin{array}{l} a_{\rm C}=0,23 a_{\rm H}=-0,19 \\ a_{\rm C}=7,91 a_{\rm C}=0,74 a_{\rm H}=-0,33 \\ a_{\rm C}=-0,38 a_{\rm H}=0,38 a_{\rm C}=-0,67 \\ a_{\rm H}=0,43 a_{\rm C}=-0,52 a_{\rm H}=0,28 \\ a_{\rm C}=0,71 a_{\rm H}=-0,34 \end{array}$	-784,444541	105,321	
		Den,[1]		2,25	14,28					
PBN- OOH	DE/D/	6311G++(d,p)	-6,12	5,14	9,05	-10,29	$a_0=0,25 a_0=0,24 a_H=0,09$	-709,271204	70,643	
	DF [°] I7 B3LYP	LanL2DZ	-6,44	5,09	16,39	-26,88	$a_0 = 0,25 a_0 = 0,36 a_H = 0,008$	-708,988841	68,653	
	HF	6311G++(d,p)	-14,06	5,84	21,19	-39,18	$a_0 = 0,42 a_0 = 0,38 a_H = 0,23$	-704,914045	85,802	
		LanL2DZ	-12,77	5,10	24,45	-62,17	$a_0 = 0,33 a_0 = 0,37 a_H = 0,23$	-704,562562	79,286	

Tablo 2. Devami

Su									Radikalin
			İnceyapı Çi	iftlenim Sab	Enerji(Hartree/ parç,)	bağlanma enerjisi(Kc al/mol)			
			C(1)	H(2)	N(3)	O(5)	Х		,
]	Den,[1]	11,70	4,60	15,80				
	DFT/	6311G++(d,p)	-6,70	0,71	8,94	-9,49	$a_{\rm C} = 8,744$ $a_{\rm O} = 0,091$ $a_{\rm O} = -0,580$	-747,004791	68,92
	B3LYP	LanL2DZ	-7,01	1,11	16,72	-26,03	$a_{\rm C}$ =8,935 $a_{\rm O}$ =0,023 $a_{\rm O}$ =-0,647	-746,736527	65,75
PBN-CO ₂	HF	6311G++(d,p)	-15,00	3,25	24,94	-37,19	<i>a</i> _C =9,315 <i>a</i> _O =0,236 <i>a</i> _O =-0,411	-742,463200	90,23
		LanL2DZ	-14,25	3,07	29,34	-59,40	$a_{\rm C}$ =7,427 $a_{\rm O}$ =0,293 $a_{\rm O}$ =-0,287	-742,065400	-93,92
]	Den,[1]		3,54	16,14		1,23 0,54		
I PBN-NH ₂ B3	DFT/	6311G++(d,p)	-4,48	3,45	9,98	-10,32	$a_{\rm N}=0,327 a_{\rm H}=-0,345 a_{\rm H}=-0,067$	-614,247313	92,56
	B3LYP	LanL2DZ	-4,87	4,87	17,55	-26,43	$a_{\rm N}$ =0,370 $a_{\rm H}$ =-0,222 $a_{\rm H}$ =0,127	-614,000093	97,01
	HF	6311G++(d,p)	-12,88	4,60	23,61	-38,37	$a_{\rm N}$ =0,455 $a_{\rm H}$ =-0,300 $a_{\rm H}$ =-0,607	-610,312183	106,36
		LanL2DZ	-12,42	4,70	29,00	-59,54	$a_{\rm N}$ =0,390 $a_{\rm H}$ =0,013 $a_{\rm H}$ =-0,261	-609,995671	115,90
]	Den,[1]		1,97	14,95		0,34 H		
	DFT/	6311G++(d,p)	-7,48	1,22	7,85	-10,01	<i>a</i> _s =13,294 <i>a</i> ₀ =-0,024 <i>a</i> ₀ =-1,493 <i>a</i> ₀ =-0,770	-1182,353724	33,21
PBN-SO3	B3LYP	LanL2DZ	0,68	0,02	0,03	-0,00	$a_{\rm S}$ =0,001 $a_{\rm O}$ =-6,91 $a_{\rm O}$ =-6,70 $a_{\rm O}$ =-0,006	-793,801629	12,63
	HF	6311G++(d,p)	-15,24	1,74	20,57	-39,36	$a_{\rm S}$ =6,806 $a_{\rm O}$ =0,036 $a_{\rm O}$ =-1,104 $a_{\rm O}$ =-0,408	-1176,936774	64,47
		LanL2DZ	-14,72	1,48	18,61	-64,15	$a_{\rm S} = 0,000 a_{\rm O} = -0,116$ $a_{\rm O} = -0,932 a_{\rm O} = -0,215$	-788,481055	34,61
]	Den,[1]	9,50	1,50	13,90		0,23 Cl		
	DFT/	6311G++(d,p)	-5,90	0,43	9,47	-10,17	$a_{\rm C}=11,688a_{\rm CI}=-0,246$ $a_{\rm CI}=-0,283a_{\rm CI}=-0,009$	-1977,046853	68,54
	B3LYP	LanL2DZ	-5,73	0,42	16,33	27,41	$a_{\rm C}$ =10,962 $a_{\rm Cl}$ =-0,000 $a_{\rm Cl}$ =0,000 $a_{\rm Cl}$ =0,003	-640,939827	71,59
PBN-CCl3	HF	6311G++(d,p)	-13,45	1,89	20,95	-39,20	$a_{\rm C}$ =7,226 $a_{\rm Cl}$ =-0,033 $a_{\rm Cl}$ =-0,020 $a_{\rm Cl}$ =-0,358	-1971,046810	75,28
		LanL2DZ	-11,54	1,22	22,17	-62,73	$a_{\rm C} = 6,729 \ a_{\rm Cl} = 0,000$ $a_{\rm Cl} = 0.000 \ a_{\rm Cl} = 0.000$	-636,300989	84,14

İnceyapı Çiftlenim Sabitleri (G)

Şekil 3. Tüm radikal ürünlerinin deneysel ve teorik ince yapıçiftlenim sabitleri arasındaki korelasyon grafikleri

4. Sonuç

Bu çalışmada benzen ve su çözeltisinde α fenil-N-tert-bütilnitrone (PBN)'nin bazı radikal ürünlerinin temel hal optimize yapıları, 6-311++G(d, p) ve LanL2DZ setli DFT(B3LYP) ve HF metotları kullanılarak hesaplandı. Radikaller olarak önceki çalışmamızda kullanılan basit yapılı radikallerdekinden daha kompleks yapılı ya da daha büyük olmak üzere sırasıyla, C₂H₅, CF₃, C₆H₅, OOH, CO₂, NH₂, SO₃ ve CCl₃ kullanıldı. Hesaplanmış izotropik ince yapıçiftlenim sabitlerinin, deneysel sonuçlarla uyum içinde olduğu gözlendi. Bütün teorik sonuçlardan, ince yapıçiftlenim sabitleri hesaplamalarında, bu daha kompleks radikaller için önceki çalışmamızdakine zıt olarak HF metodunun, DFT(B3LYP) metoduna kıyasla deneylerle daha iyi uyumlu sonuçlar verdiği belirlendi. Ayrıca bütün radikal ürünlerinin teorik optimize geometrik parametreleri (bağ uzunluğu, bağ açısı, torsiyon açısı) tablo halinde listelendi ve bütün tuzaklanan radikallerin bağlanma enerjileri hesaplandı.

Kaynaklar

- [1] Buettner G.R., 1987. Spin trapping: ESR parameters of spin adducts, *Free Radical Biology & Medicine*, 3: 259-303.
- [2] Feller D., DavidsonE.R., 1984.Ab initio configuration-interaction calculations of the hyperfine-structure in small radicals, *Journal of Chemical Physics*, 80: 1006-1017.
- [3] Haire D.L., Oehler U.M., Krygsman, P.H., Janzen, E.G., 1988. Correlation of radical structure with EPR spin adduct parameters: utility of the proton, carbon-13, and nitrogen-14 hyperfine splitting constants of aminoxyl adducts of PBN-nitronyl-¹³C for three-parameter scatter plots, *Journal of Organic Chemistry*, 53: 4535–4542.
- [4] Chen Bo-Z., Huang Ming-B., 1999. Hyperfine structure in HCS and related radicals: a theoretical study, *Chemical Physics Letters*, 308: 256-262.

- [5] Engström M., Vahtras O., Agren H., 1999. Hartree-Fock linear response calculations of g-tensors of substituted benzene radicals, *Chemical Physics*, 243: 263-271.
- [6] Engström M., Vahtras O., Agren H., 2000. MCSCF and DFT calculations of EPR parameters of sulfur centered radicals, *Chemical Physics Letters*, 328: 483-491.
- [7] Ucun F., Aydın S.G., 2014. Calculated optimized structures and hyperfine coupling constants of some radical adducts of a-phenyl-N-tert-buthyl nitrone in water and benzene solutions, *Journal of Organometallic Chemistry*, 759; 27-32.
- [8] Frisch M. J., et al., 2003. Gaussian 03, Revision C.02, Gaussian Inc., Pittsburgh, PA.
- [9] Frish A., Nielsen A. B., Holder A.J., 2001. Gauss View User Manual, Gaussian Inc. Pittsburg, PA.
- [10] Boys S. F., Bernardi F., 1970. The calculation of small molecular interactions by the differences of separate total energies. Some procedures with reduced errors, *Molecular Physics*, 19: 553-566.

Fatih UCUN e-posta: fatihucun@sdu.edu.tr